

Galeria Arsenał. „Chłoporobotnik i boa grzechotnik”

„Chłoporobotnik i boa grzechotnik” to kolejna odsłona wystawy pokazywanej w 2016 roku w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. Pierwsza wersja badała narzędzia awansu społecznego i miękką propagandę na przykładzie ilustrowanego czasopisma dla młodzieży z ośrodków wiejskich „Nowa Wieś” oraz sposób użycia przez ustrój totalitarny kultury jako napędu zmiany statusu jednostki.

Aktualna wystawa przygląda się kulturze rdzennej i akademickiej powstającej na Podlasiu – najmocniej zróżnicowanym etnicznie i klasowo regionie przedwojennej Polski. Ukazuje ją na tle kultury ogólnopolskiej – podziemnej i reżimowej; w świetle zmian społecznych wprowadzonych w wyniku powszechnego uwłaszczenia chłopów w 1944 roku. To właśnie to wydarzenie zostało wskazane przez Andrzeja Ledera, autora przełomowej dla dyskusji o historii Polski książki „Prześniona rewolucja” (2014), jako fundament współczesnego społeczeństwa polskiego (z jego podziałami klasowymi i nierównościami oraz resentymentami). Rewolucja (II wojna światowa i Konferencja Jałtańska) wykonana niejako „cudzymi rękami” zapewniła stabilność, spokój społeczny i wzrost gospodarczy, ale zwolniła obywateli z odpowiedzialności za zmianę i pozbawiła ich szansy na akt politycznego upodmiotowienia.

Wystawa składa się z czterech opowieści umieszczonych w kontekście chronologicznym i politycznym: o przedwojniu, o okresie tużpowojennym, o momencie ustanowienia nowoczesnej, mieszczańskiej kultury w Polsce i jej degradacji oraz o współczesności, czyli okresie po 1989 roku. Każda część powtarza mniej więcej tę samą historię, ale z perspektywy innego czasu, czy to powstania prac, czy momentu historycznego, o którym opowiada. Każda zestawia to, co realistyczne; nastawione na modernizację i postęp, z tym, co romantyczne, często sentymentalne – gdyż związane ze światem, który przeminął. Odwołuje się do przestrzeni związanych z przemocą, często nieuświadomionych, twórczo „przepracowanych” przez artystów. Przy czym realizm i sztuka realistyczna rozumiana jest tu – za Györgem Lukácsem – jako sztuka, która odbiorcy daje możliwość identyfikowania się.

Prace, jak i wystawa, stawiają pytanie nie tylko o pochodzenie społeczne Polaków i procesy kształtujące współczesnych obywateli, ale także o odpowiedzialność sztuki i artysty za miejsce obywateli w trudnej genealogii polskiego społeczeństwa oraz o to, w jaki sposób czas „pracuje” w sztuce.

Na wystawie, wśród 100 obiektów, pokazane zostaną prace z kolekcji Galerii Arsenał, Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, Muzeum Wojska w Białymstoku, Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej, Muzeum Południowego Podlasia w Białej Podlaskiej, Zachęty Narodowej Galerii Sztuki w Warszawie oraz ze zbiorów prywatnych, min. takich artystów, jak: Cecylia Ambrożej-Chudzik, Tadeusz Bołoz, Jan Bułhak, Sławomir Chudzik, Jan Cybis, Edward Dwurnik, Maria Jarosławska-Żabska, Tadeusz Kantor, Antoni Kenar, Jerzy Kossak, Janusz Krajewski, Edward Krasiński, Benon Liberski, Danuta Łabanowska, Rafał Malczewski, Jan Czesław Moniuszko, Tymon Niesiołowski,

Jerzy Nowosielski, Jerzy Panek, Teresa Pagowska, Dionizy Purta, Edward Rydz-Śmigły, Albin Sokołowski, Andrzej Strumiłło, Władysław Strzemiński, Ludomir Śleńdziński, Leon Tarasewicz, Czesław Wierusz-Kowalski, Stanisław Żywolewski.

Kuratorka: Ewa Tatar

Mecenasem wystawy jest firma ElektroPol Sp. z o.o.

09.03.2018 - 19.04.2018

Otwarcie: 09.03.2018 / 18:00

Miejsce: Galeria Arsenał, ul. A. Mickiewicza 2

Artyści: Zuzanna Bartoszek, Tobiasz Jędrak, Agnieszka Kurant, Zuzanna Golińska, Jan Moszumański, Tomasz Mróz, Dominika Olszowy, Witek Orski, Józef Robakowski, Adam Rzepecki, Jana Shostak, Mikołaj Sobczak, Ewa Zarzycka, Artur Żmijewski

Kuratorka: Ewa Tatar

Wydarzenia towarzyszące:

10 marca (sobota), godz. 11:00 - oprowadzanie kuratorskie po wystawie

